

ПЕРСПЕКТИВИ СВІДОМОГО СПОЖИВАННЯ НА РИНКУ ОВОЧІВ ТА ФРУКТІВ

Рожко Н.Я.

*Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя,
м. Тернопіль*

Свідоме споживання - це усвідомлення людьми того, як їх покупки впливають на навколишній світ і планету в цілому. Загалом «свідомість визначає існування та розвиток суспільства й культури, тому що знання, які наявні в ній, цінності та ідеали, символічні й практичні дії, основані на них, перебувають під впливом досягнень культури та соціально-економічних трансформацій людських спільнот» [1]. Виникає питання, чи такий тренд свідомого споживання може мати перспективи на ринку овочів та фруктів, адже логістичне забезпечення багатьох продуктів, які традиційно вирощують в тропічних/субтропічних місцевостях, пов'язані із трудомісткою логістикою, а це додаткове навантаження на навколишнє середовище. Тому одним із напрямів (опосередкованих) свідомого споживання на ринку овочів та фруктів є домінування коротких ланцюгів поставок на кшталт «виробник-споживач».

Оцінюючи позитивну сторону потенціалу субституцій, не можна оминати ймовірні негативні наслідки, передусім, в умовах дефіцитності ринку, оскільки може виникнути конкуренція за сировину, що справить деструктивний вплив на цінову кон'юнктуру ринку.

Ще одним важливим аспектом свідомого споживання на ринку овочів та фруктів є обізнаність споживачів щодо бренду виробника, марки виробу тощо. Часто споживачі овочів та фруктів керуються власним набутим досвідом, оскільки не мають доступу до результатів оцінювання продукції органолептичними та лабораторними методами, але такий доступ повинні мати торговельні мережі, пункти продажу тощо. Відтак, зовсім по іншому можна сприймати слова продавця яблук, що сорт яблук «коротконіжка» зараз в моді, хоч він завжди існував.

Отже, тренд свідомого споживання може бути характерним для будь-якого ринку товарів та послуг, але це передусім залежить від потенціалу субституційності продуктів, який може бути як незначним так і істотним. Залежно від поділу свідомого споживання на незначне та істотне, а також класифікаційних ознак потенціалу субституційності можна виділити дві зони: типових відносин та атипових відносин. Типові відносини стосуються недостатньої уваги до свідомого споживання, що відбувається в період формування поняття та основних підходів до свідомого споживання, зацікавленості до самого процесу та практичного впровадження в життя або вже набуттям досвіду свідомого споживання. Атипові відносини можуть бути характерними для зміни одного із складових: або споживання або потенціалу субституційності.

Література:

1. Зуєв К.О. Еволюція свідомості та культура. Вісник ДонНУЕТ, 2013. № 2 (58). С. 29-32.